

[Jens Thoft]

ningen om anpart, som dagspressen kendte, og som jo også havde ligget til grund for det forslag, der blev fremsat, men som vi heller ikke havde fået. Jeg finder det uacceptabelt, at Folketingets medlemmer skal rende land og rige rundt for at finde de oplysninger, som ministeren i forbindelse med fremsættelse af sine forslag burde have givet os. Jeg mener ikke, det er rimeligt, at vi på den måde skal bruge en stor del af vores arbejdstid på at støve de oplysninger op, som burde være en selvfølge.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Jens Thoft var i den usædvanlige situation, at han var enig med Fremskridtspartiet. Nu er Fremskridtspartiet i den situation, at vi er enige med hr. Jens Thoft.

Jeg vil gerne følge hr. Jens Thofts bemærkning op ved at spørge skatteministeren: Hvornår kan vi forvente at få det materiale, som vi skal bruge til at behandle lovforslaget, sådan at vi i hvert fald kan tilrettelægge vort arbejde?

Hvad angår hr. Jens Thofts angivelse af, hvordan skatteministeren forsømt Skatte- og Afgiftsudvalget vedrørende anpartsbetænkningen, har vi præcis det samme problem i dag: Vi læser i aviserne om en afskrivningsbetænkning, og nu har vi måttet spørge om det. Hvornår kan vi forvente at få den? Kunne skatteministeren ikke vænne sig til, at Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg får materialet lige så hurtigt, som pressen får det, når han har nogle eksakte ting?

Det er helt i orden, at pressen får det, for det er offentligheden, der skal dømme os til syvende og sidst. Men det er uanstændigt, at vi andre gang på gang ikke har fået de papirer, men højst får en pressemeddelelse med et forskønet billede fra skatteministerens side af det, der står. Så får vi som i dag trekvart side om Afskrivningsudvalgets betænkning. Det er selvfølgelig meget godt, og jeg er meget enig med skatteministeren i det, der står i den pressemeddelelse, men jeg ville unægtelig gerne have læst den betænkning, der ligger til grund for det. Forhåbentlig forbedrer skatteministeren sig.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Hr. Glistrup kan selvsagt omgående få det materiale, han har brug for, for at der kan foretages en forsvarlig behandling af dette forslag i udvalget.

Normalt vil jeg selvfølgelig afvente, at der kommer et spørgsmål fra udvalget, men på den givne foranledning vil jeg sørge for, at de beregninger, som ligger til grund for udarbejdelsen af dette forslag, med det samme sendes til Skatte- og Afgiftsudvalget uopfordret.

Hvad angår Afskrivningsudvalgets betænkning, kan jeg kun sige, at hvis hr. Glistrup har været glad for indholdet i min pressemeddelelse, tror jeg, at hr. Glistrup vil blive endnu glade for at læse betænkningen. Så den vil hr. Glistrup selvsagt øjeblikkelig komme i besiddelse af ligesom Skatte- og Afgiftsudvalget i øvrigt.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er bestemt ikke uopfordret, at skatteministeren svarer. Spørgsmålet blev stillet den 11. maj. Lige så snart vi havde set skatteministerens forslag, bad vi om at få de ting frem, og derfor havde det været rimeligt, om vi havde haft det, der ligger i Skatteministeriet, til en førstebehandling i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatte- og Afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

13) Forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om sine planer for den fremtidige regulering af de beløb, folkepensionister, førtidspensionister, efterlønsmodtagere, arbejdsløse og uddannelsessøgende skal leve af?«

Af Ebba Strange (SF) m.fl.

(Anmeldt 11/5 89. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/5 89).

Begrundelse

Ebba Strange (SF):

Da vi i SF fik at vide, hvad det var, regeringen havde i posen med hensyn til forringelse af pensionisters, dagpengemodtageres, efterlønneres og andre svagt stillede gruppers levevilkår, var vores første indskydelse, at det var noget, vi måtte se at få standset, før det kom videre.

Det gælder de to forslag, vi har behandlet i dag, nr. L 243 og nr. L 244. Det gælder for så vidt også uddannelsesstøtten, som vi også har nævnt i forespørgslen. Den ligger et andet sted og har været førstebehandlet tidligere.

Vi var på forhånd ret sikre på, at det var muligt at skaffe et flertal i Folketinget for at få bremsede nedskæringerne på folkepensionerne. Nu har debatten i dag vist, at der ikke er flertal for nogen af de forslag, vi har førstebehandlet i dag. Det er vi fantastisk glade for i SF, for vi synes, det er lige så katastrofalt for efterlønnere som for førtidspensionister og dagpengemodtagere, hvis de skulle have fået forringet deres indkomst, sådan som det har været indeholdt i regeringens forslag, og sådan som det er sket siden 1982.

Dette er begrundelsen for min forespørgsel til statsministeren. Herefter vil jeg lytte til hans svar.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Schlüter):

Med indgåelsen af forårets moderate overenskomster har arbejdsmarkedets parter vist en vilje til at holde igen på lønudviklingen i det danske samfund.

Derfor ville det være urimeligt, hvis Folketinget ikke viste den samme samfundsøkonomiske ansvarlighed, og derfor finder regeringen det nødvendigt, at udviklingen i overførselsindkomsterne tilpasses lønudviklingen på arbejdsmarkedet, og at alle overførselsindkomster for fremtiden reguleres på samme måde.

Pensioner og dagpenge vokser faktisk i øjeblikket kraftigere end lønningerne. Det er derfor, regeringen har stillet forslag om, at reguleringen pr. 1. juli 1989 bortfalder. Herved kommer realindkomstudviklingen for pensionister og arbejdsløse til at forløbe mere parallelt med lønudviklingen på arbejdsmarkedet.

Regeringen ønsker samtidig, at princippet om automatisk regulering af overførsler fuldstændig afskaffes. Derfor er der stillet forslag om, at Statens Uddannelsesstøtte og de sociale pensioner fremover reguleres med finanslovens reguleringsprocent.

Der anvendes jo i dag forskellige principper for reguleringen af overførselsindkomsterne. Dagpenge, efterløn og kontanthjælp reguleres via finansloven, mens pensioner og Statens Uddannelsesstøtte reguleres efter pristallet. Der er ikke rigtig noget sagligt argument for denne forskel, og regeringen finder det rigtigst, at alle overførselsindkomster reguleres på samme måde og med samme sats.

Det er regeringens ønske, at den fremtidige politik på overførselsområdet tilrettelægges på en sådan måde, at væksten i overførselsindkomsterne bliver synliggjort. Vi mener, det fremover bør være Folketinget, der hvert år tager stilling til, hvordan der reguleres. Det er allerede tilfældet med dagpenge, med efterløn og med kontanthjælp. I den forbindelse kan jeg tilføje, at det allerede er vedtaget ikke at regulere kontanthjælpen pr. juli 1989.

På denne måde vil Folketinget få mulighed for hvert år at tage stilling til, hvordan væksten i pensioner, efterløn, dagpenge og uddannelsesstøtte m.v. skal være.

Det tror vi er den bedste måde at sikre – og det synes vi man skal i de kommende år – en mere ensartet udvikling i overførselsindkomsterne på. Hvis samtlige overførselsindkomster fremover lægges ind under finanslovens reguleringsprocent, vil det kunne sikre, at overførselsindkomsterne ikke igen løber hurtigere end lønudviklingen på arbejdsmarkedet.

Jeg synes også, det er vigtigt at understrege, at regeringens initiativ stadig vil stille modtagerne af overførselsindkomster bedre end lønmodtagerne. Således forventes det, at f.eks. pensionister efter den foreslåede ændring i 1989 og 1990 vil få en realindkomstfremgang på i alt 1–2 pct., hvorimod lønmodtagerne faktisk har udsigt til et lille fald i realindkomsten i 1989 og 1990 på i alt omkring 1 pct.

Jeg synes, det er svært at se det saglige i, at modtagere af dagpenge skal have en væsentlig kraftigere reallønsfremgang end lønmodtagerne. Hvis regeringen og Folketinget ikke påtager sig ansvaret for en rimelig regulering, vil arbejdsmarkedets parter en dag med rette kunne

[Statsministeren]

bebrejde os, at de forudsætninger, hvorunder forårets moderate overenskomster var indgået, ikke stadig er fuldt ud gældende. Og det ville kunne lægge gift for fremtidig løntilbageholdenhed.

Derfor finder jeg regeringens forslag fornuftigt og afbalanceret, også i forhold til landets samlede økonomiske problemer. Ud over at skabe en bedre balance mellem lønudviklingen på arbejdsmarkedet og overførselsindkomsterne tilsigter regeringens forslag også at holde de offentlige udgifter i ro. Når de offentlige udgifter skal holdes i ro, må der også ses på overførselsindkomsterne. Overførslerne udgør faktisk i øjeblikket klart over halvdelen af statens samlede udgifter. Og det er et af de områder i disse år i de offentlige budgetter, som er i stærkest vækst. Der er inden for de sidste syv år sket en fordobling i udgifterne til overførsler. Bare i perioden fra 1987 og til i dag er overførslernes andel af den samlede produktion, altså bruttonationalproduktet, steget fra 16,3 pct. i 1987 til i dag at udgøre 18,8 pct. Hvis andelen i dag skulle have været den samme som i 1987, skulle overførslerne have været 15–20 mia. kr. mindre.

Det er klart, at en så kraftig vækst kan skabe endog meget store problemer for den danske samfundsøkonomi. Ikke alene vil de stigende udgifter til overførsler føre til en forhøjelse af skattetrykket, det vil også have betydelige strukturkonsekvenser på arbejdsmarkedet.

Med det nuværende overførselsniveau er der i dag familier – det er ikke dem alle – for hvem det i dag slet ikke eller kun i ringe grad indebærer økonomisk fordel at gå på arbejdsmarkedet – jeg siger: *økonomisk* fordel – og det finder regeringen ikke er rimeligt. Derfor vil vi se nærmere på sådanne forhold.

Men én ting er altså ganske sikker: problemerne løses ikke ved at lade overførslerne vokse kraftigere end lønindkomsterne.

Der har været talt om, at de besparelser, som regeringens forslag medfører, skulle anvendes til skattelettelser. Det vil jeg gerne ramme en kraftig pæl igennem, for det er jo ikke tilfældet. Derimod er realiteten, at hvis man ikke sætter ind over for udviklingen, opdriften, i overførselsindkomsterne i de kommende år, vil det blive nødvendigt med en forøgelse af skattetrykket. Sådan hænger det sammen.

Jeg tror, de fleste i dag vil være enig med mig i, at det danske skattetryk er for højt. Og derfor

er det jo også inden længe sandhedens time for Folketingets partier. Det skal snart vise sig, om der i Folketinget er reel vilje til at føre en ansvarlig økonomisk politik, som giver mulighed for den nødvendige nedsættelse af skattetrykket.

Endvidere vil jeg også gerne nævne, at de forslag, regeringen har fremsat, ikke stiller overførselsmodtagerne ringere end andre grupper i samfundet. Tværtimod. De vil som allerede antydnet få en stadig kraftigere reallønsfremgang i forhold til lønmodtagerne. Og hvis ikke der kan findes et flertal for et så afbalanceret indgreb, som jo teknisk kan udformes på forskellig vis, er det meget svært at forestille sig, hvordan der senere på året skulle kunne findes plads til de ønskede lettelser i skattetrykket. Én ting er i hvert fald sikkert: det vil ikke blive lettere at sænke skatterne, hvis overførselsindkomsterne ikke bringes under kontrol.

Arbejdsmarkedets parter har med de indgåede overenskomster vist en betydelig grad af ansvarlighed. De har taget hensyn til, hvad landet har råd til. De har taget hensyn til vores konkurrenceevne. Nu mener regeringen, at Folketinget må vise den samme ansvarlighed, så udviklingen i overførselsindkomsterne ikke underminerer den konkurrenceevneforbedring, som ligger i overenskomsterne. Derfor er der sammenhæng med synspunktet om, at det aftalte reallønsfald på arbejdsmarkedet må have konsekvenser for overførselsområdet.

Forhandling

Ebba Strange (SF):

Jeg takker for statsministerens svar. Det er ingen hemmelighed, at SF ikke er enig i statsministerens synspunkter. Jeg går ud fra, at statsministeren ligesom jeg har lyttet til debatten både om forslaget om pensionerne og forslaget om finanslovsændringerne, og at jeg derfor ikke behøver at gentage alle de argumenter, der er fremkommet under den debat. Men jeg bliver alligevel nødt til at kommentere nogle af de ting, statsministeren har sagt.

Det er nemt for Folketinget at vise tilbageholdenhed på andres vegne. Som det også er blevet sagt tidligere i dag, har det ikke været meningen fra lønarbejderside, at det, at man nøjedes med en lille lønstigning ved overenskomstforhandlingerne, skulle komme til at gå

[Ebba Strange]

ud over pensionister og efterlønnere. Det har aldrig været meningen. Det har vi fået henvendelser fra dem om at det ikke var. Så derfor er den kobling forkert set fra vores synspunkt, og den er asocial.

Vi havde en debat med socialministeren, da vi behandlede pensionsforslaget, om, hvorvidt pensionisterne ville få større forbrugsmulighed, hvis man gennemførte de reguleringer, der er planlagt, og som nu foreslås stoppet. Socialministeren måtte medgive os, at det ville de ikke.

Det er klart, at man kan opstille mange tabeller, som vi også har set som bilag til de forslag, vi har behandlet, der viser en realindkomstudvikling, men vi ved alle sammen, at pensionister og dagpengemodtagere vil få en mindre forbrugsmulighed, hvis disse forslag gennemføres.

Statsministeren mener ikke, der er brug for en automatisk regulering. Det mener SF, og det mener vi bl.a., fordi vi har at gøre med grupper – og dér tænker jeg mest på pensionisterne og efterløunnerne – som ikke har anden økonomisk udsigt end de penge, som vi bevilger fra Folketingets side.

De har ikke mulighed for at gå ud at skaffe sig ekstra arbejde. De har ingen forhåbninger om, at det næste job, de får, måske giver lidt mere i løn end det, de har i øjeblikket. De har ikke andre muligheder end dem, vi giver dem. For at forbedre deres økonomi, for deres trygheds skyld og for deres mulighed for at leve nogenlunde sikkert er en automatisk regulering det bedste.

Vi var meget store modstandere af, at man i 1982 afskaffede den automatiske dyrtidsregulering, og det lykkedes os dengang at få også De Radikale overtalt til at bevare dyrtidsreguleringen for pensionerne. Det var da i det mindste noget. Men de andre grupper, jeg har nævnt, dagpengemodtagerne og efterløunnerne, har simpelt hen fået en stadig lavere realindkomst i alle de år, der gik fra 1982 til 1987, og nu vil man så oven i købet forringe den igen.

Jeg mener, det kan være rimeligt, at der er forskellige principper, når man snakker om automatisk regulering, for grupperne er forskelligt stillet. Derfor mener SF som sagt, at den automatiske regulering er mere retfærdig end den usikkerhed, det vil give disse grupper, hvis de hvert eneste år skal vente på, hvad Folketinget

beslutter sig for at vedtage i forbindelse med finansloven. Vi er bange for, at det kan give nogle udsving, som det er svært for dem at tilrettelægge deres liv efter.

Statsministeren siger, at det er svært at se det saglige i en kraftigere reallønsudvikling for de grupper, vi taler om her, end for arbejdsmarkedets parter. Arbejderne på arbejdsmarkedet har i hvert fald den mulighed igen om 2 år at give sig til at slås for at få bedre overenskomster. Den mulighed har pensionisterne, dagpengemodtagerne og efterløunnerne ikke.

Jeg mener ikke, at der vil komme nogen bebrejdelser – tværtimod – fra arbejdernes side, hvis vi i dag beslutter os for at fortsætte dyrtidsreguleringen for pensionisterne og lave en automatisk regulering for de andre overførselsindkomster, tværtimod vil jeg anse det for at være en retfærdighedshandling.

Statsministeren siger, at overførselsindkomsterne udgør over halvdelen af statens udgifter. Den debat havde vi også under de foregående punkter på dagsordenen. Jeg tror ikke, at vi alle sammen beklager stigningen i antallet af folkepensionister, for det er nu engang noget, der har med befolkningssammensætningen at gøre, men vi har i hvert fald alle sammen grund til at beklage, at antallet af førtidspensionister og dagpengemodtagere stiger.

Det problem løser man ikke ved at forringe de menneskers levevilkår. Det problem løser man alene ved at føre en økonomisk politik, der giver folk mulighed for at komme i arbejde, og ikke ved at proppe unge mennesker fra 25 år og opæfter over på førtidspension og sætte flere og flere over på dagpenge. Det er den måde, man løser det problem på, og ikke ved at forringe forholdene for dem, der i dag er på overførselsindkomster.

Det er regeringens økonomiske politik, der har slået fejl, og nu vil regeringen bruge det samme instrument, som den har brugt, lige siden den første Poul Schlüter-regering kom til i 1982. Vi vender os mod den i SF, og vi er glade for, at Folketinget i dag har bekræftet, at der ikke kan blive flertal for nogen af de forslag, som vi har behandlet i dag.

Nyrup Rasmussen (S):

Når man hører statsministeren, får man næsten det indtryk, at statsministeren ikke har haft lejlighed til at overhøre debatten i dag, for un-

[Nyrup Rasmussen]

der debatten var der i hvert fald 2-3 afklaringer, der nu står for os.

For det første er jeg nødt til at sige til statsministeren, at det står klart, at danske lønmodtagere, der modtager arbejdsløshedsdagpenge, ikke har haft en bedre realindkomstudvikling end beskæftigede lønmodtagere. Jeg har i dag af finansministeren fået bekræftet, at den dagpengesats på 389 kr. om dagen, som trådte i kraft den 4. juli 1988, ikke har ændret sig én krone til dags dato. Derimod har beskæftigede lønmodtagere, som statsministeren vil vide det, naturligvis haft en udvikling.

Jeg har også i dag fået bekræftet, statsminister, at i perioden fra 1982 til 1987-88 har danske arbejdsløse fået forringet deres dagpenge med ca. 12 pct., og de beskæftigede har i gennemsnit fået forbedret deres realløn med ca. 3-3,5 pct.

Så jeg forstår ikke helt statsministerens ord i dag om, at baggrunden for regeringens forslag skulle være, at udviklingen for de arbejdsløse bliver bedre end for de beskæftigede. Det er ganske enkelt ikke rigtigt, og det er ikke i overensstemmelse med den afklaring, der er sket.

Jeg vil også gerne sige til statsministeren: Jeg har ikke hørt et eneste fagligt medlem i Danmark, en eneste lønmodtager, der har sagt: Meningen med, at vi fik en meget smal overenskomstafslutning denne gang, var, at de arbejdsløse nu skulle gå ned i købekraft og levestandard. Jeg forstår ikke ræsonnementet; det forholder sig omvendt. Som vi også har debatteret i dag er selve grundtanken med en indkomstpolitik netop, at vi kan opretholde og videreudvikle vores velfærdssamfund. Det er ikke, at man bagefter siger til lønmodtagerne: Dette skal følges op af en forringelse på en lang række sociale og en række andre områder og af levestandarden for pensionisternes vedkommende. Det har aldrig været målet, og det er faktisk stik i modstrid med indkomstpolitikens fornemste sigte.

For god ordens skyld skal jeg også sige til statsministeren: Jeg forstod på finansministeren tidligere på dagen, at han var enig med Socialdemokratiet i, at den skønnede lønudvikling de næste to år ligger på ca. 5,5 pct. Det skaber da baggrund for, at man følger op med en rimelig regulering af arbejdsløshedsdagpengene.

Derfor er jeg glad for i dag at kunne notere, at der ikke er flertal for regeringens forslag.

Normalt skal man ikke glæde sig over andres nederlag, statsminister, men jeg glæder mig over, at fornuften har sejret. Jeg glæder mig over, at pensionisterne og de arbejdsløse får udbetalt deres penge fra 1. juli. Jeg glæder mig også over, at ønsket om at standse reguleringen er afvist. Vi kan nu slå fast, at der er flertal imod gennemførelsen af disse lovændringer, og jeg vil gerne på den baggrund på vegne af Socialdemokratiet fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget konstaterer, at der ikke kan skabes flertal for regeringens lovforslag nr. L 243 og L 244, opfordrer Tinget regeringen til at udarbejde forslag til en fremtidig regulering af alle overførselsindkomster i takt med års-lønsudviklingen for de beskæftigede.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 43).

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i debatten.

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg skal slutte med at sige til statsministeren, at statsministeren også her tager fejl, når han mener, at Socialdemokratiet eller andre skulle have fraskrevet sig en automatisk regulering. Det er der ikke tale om.

Socialdemokratiet må insistere på, at man ved, hvad man har at holde sig til ved starten af hvert år. Det er en udtrykkelig forudsætning, at vi med den aftale, der måtte blive bragt på plads, sikrer danske arbejdsløse, pensionister og andre en ny ordening, der for alle parter vedkommende er mindst lige så retfærdig som den, vi kender i dag.

Derfor stemmer det, statsminister, der bliver sagt fra ministerens side, ikke med indholdet i den dagsorden, jeg har foreslået, og det stemmer heller ikke med hovedlinjerne i den debat, der har været ført i dag.

Må jeg så slutte med at sige: Jeg beder endnu en gang regeringen og statsministeren overveje den grundtanke, som jeg synes det kniber med at få omsat i praksis. Problemet er ikke, at folkepensionisternes og de arbejdsløses indtægter er for store. Problemet er, at den private eks-

[Nyrup Rasmussen]

porterende sektor er for lille, at der er for ringe indtjening, for lidt dynamik, og at der investeres og produceres for meget.

Derfor skal vi ikke bruge så megen kraft på at diskutere, hvordan vi kan forringe vilkårene for de arbejdsløse, men bruge al kraft på at diskutere, hvordan vi får en fremadrettet produktion og økonomisk vækst i gang, og derfor er jeg glad for at kunne anbefale denne dagsorden til Tingets vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Da jeg havde lyttet til hr. Nyrup Rasmussen og det dagsordensforslag, Socialdemokratiet har fremsat, forstod jeg, at man kunne forestille sig at knytte overførselsindkomsterne til årslønsudviklingen. Det lyder rimeligt nok. Den regulering, vi har haft, specielt af pensionerne, indtil nu, har ikke været knyttet til årslønsudviklingen, men til et reguleringspristal. Det har svinget lidt, hvad der har været indeholdt i det reguleringspristal, men det har i hvert fald ligget nogenlunde klart, at det bl.a. også var de prisstigninger, som fandt sted i årets løb, der fik indflydelse på, hvor stor den efterfølgende regulering af pensionerne blev.

Da vi diskuterede pensionsforslaget med socialministeren, forstod jeg på fru Jytte Hilden, at Socialdemokratiet var indstillet på, at den regulering, pensionisterne fremtidig skulle have, skulle være mindst lige så stor som den, der ligger i den nuværende dyrtidsregulering. Jeg vil godt spørge, om det er rigtigt. Sådan forstod jeg fru Jytte Hilden. Jeg vil godt have en bekræftelse på det, for vi skal finde ud af, hvordan vi skal stemme til dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg kan bekræfte, hvad der er blevet sagt af mit partis ordfører under debatten, og derfor er det altså et imødekommende svar på det spørgsmål, som fru Ebba Strange har stillet.

Jeg må helt åbent og ærligt på Socialdemokratiets vegne sige: Vi var oprindeligt ikke af den opfattelse, at det var klogt at have en forespørgselsdebat i dag. Vi mente, det var vigtigere at få en førstebehandling og ad den vej sikre, at disse forslag ikke blev gennemført. Vi var bange for, at en forespørgselsdebat kunne forvirre begreberne.

Forløbet i dag har imidlertid vist, at det var et godt initiativ, SF tog ved at få rejst denne forespørgselsdebat, for det gav os lejlighed til at konkludere af debatten, fjerne usikkerheden hos pensionisterne, fjerne usikkerheden hos efterlønsmodtagerne, dagpengemodtagerne og andre, som har følt deres økonomiske situation truet.

Nu er der gjort rent bord, og vi har givet regeringen en opgave. Den opgave går den til uden nogen form for forhåndstilsagn fra vores side. Det er en opgave, som vi håber regeringen vil løse på en loyal måde, men Socialdemokratiet er ikke bundet til noget i den forbindelse. Vi fastholder, at den regulering, vi tilsigter for alle grupper, hvad enten det er efterlønsmodtagere, dagpengemodtagere eller pensionister, skal være mindst lige så retfærdig som den ordning, vi kender i dag.

Kent Kirk (KF):

Vi har under første behandling af regeringens lovforslag hørt næsten alle argumenter, der kan fremføres fra begge sider. Jeg synes dog, at man må konstatere, at mange af argumenterne faktisk har ligget meget ved siden af det, som hele debatten har drejet sig om.

Jeg synes, det var rigtigt, at finansministeren understregede, at vi bl.a. ved lovforslagene og også ved denne forespørgselsdebat har fået spørgsmålet om overførselsindkomsterne på den politiske dagsorden. Det har også efterfølgende vist sig derved, at Socialdemokratiet har fremsat et dagsordensforslag.

Der bør ikke herske nogen som helst tvivl om, at der skal være en sammenhæng mellem lønudvikling på arbejdsmarkedet og indkomstudvikling via overførselsindkomster. Det ville være en uholdbar situation i det lange løb, hvis det var sådan, at indkomstudviklingen via overførselsindkomsterne var højere end den, vi havde på arbejdsmarkedet. Det er det ene synspunkt, som vi må stå fast på.

Det andet er, at der også skal være en større gennemskuelighed, når vi kigger på indkomstoverførslerne. Det er ikke nemt for Folketinget at styre de offentlige udgifter og holde dem i ro, hvis det er sådan, at udviklingen ikke er direkte gennemskuelig.

Jeg synes også, vi må understrege, at de overenskomster, der er indgået på arbejdsmarkedet, har vist sig at være moderate, og der er ingen i

[Kent Kirk]

Folketinget, som ikke er nødt til også at kigge på, hvordan overførselsindkomsterne udvikler sig i forhold til de moderate overenskomster.

Jeg synes, det er glædeligt, at vi kan konstatere, at arbejdsmarkedet har vist ansvarsbevidsthed ved indgåelse af overenskomsterne, har vist, at man er parat til at tage hensyn til konkurrenceevnen og til udviklingen i arbejdsløsheden.

Der har svirret mange tal i luften i dag. Én ting kan man i hvert fald konstatere, nemlig at der ikke er stor uenighed om, at overenskomsterne vil medføre en lille reallønsnedgang i 1989 og 1990. Så selv om der har været stor tvivl om, hvor meget overførselsindkomsterne vil stige i 1989 og 1990, er der vel ingen tvivl om, at der vil ske en stigning i forhold til det, vi kommer til at se på arbejdsmarkedet.

Jeg synes også, man må konstatere, at vi allerede nu har en situation – det viser den sidste budgetanalyse, vi har fået fra Finansministeriet om harmonisering af indkomstoverførslerne – at der er lavtlønnede her i landet, som har faktisk mindre til rådighed end andre familier, som får overførselsindkomster. Det vil være uholdbart i det lange løb, hvis vi ikke politisk er parat til at tage fat på det problem. Der skal være en paralleludvikling mellem lønudviklingen på arbejdsmarkedet og i overførselsindkomsterne.

Vedrørende gennemskueligheden: Jeg er overbevist om, at hvis vi via finanslovbehandlingen fastsætter procentudviklingen for overførselsindkomsterne, vil vi få en væsentlig bedre overskuelighed, og det vil være nemmere for os politisk at styre de offentlige udgifter.

Jeg synes også, det er vigtigt at understrege, at overførselsindkomsterne er steget meget i de seneste år. De er steget fra 1985, hvor de var på 86,5 mia. kr., til 1989, hvor de vil blive på 122,6 mia. kr. Det er en stigning, som ingen i Folketinget kan sidde overhørig, og hvis vi ikke er politisk parat til at tage fat på det, kan vi heller ikke styre statens samlede udgifter.

Jeg vil til slut sige, at Det Konservative Folkeparti er parat til at tage fat på disse problemer, og jeg opfatter det på den måde, at forslagsstillerne til forespørgslen – og det viser dagsordenen fra Socialdemokratiet også – er parat til nærmere at analysere, hvordan man kan sikre en bedre paralleludvikling mellem lønudviklingen på arbejdsmarkedet og overførselsindkomstudviklingen.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg føler mig ubehagelig berørt. Nu hører vi igen, at der er forskel på udviklingen af overførselsindkomsterne og lønindkomsterne.

Da vi behandlede lovforslag nr. L 242, der hedder: Forslag til lov om ændring af personskatteloven. (Reguleringstallet for 1990), sagde skatteministeren fra talerstolen, at baggrunden for at finde reguleringstallet var, at man forventede, at lønudviklingen i Danmark i 1989 vil være 3 pct., og derfor skulle der reguleres med 3 pct. Det sagde skatteministeren faktisk. Der var tvivl om, hvorvidt skatteministeren havde fået en åbenbaring, så ministeren bekræftede, at det var udregninger og forudsigelser i ministeriet, der havde afgjort, at det var 3 pct., det drejede sig om. Men det kan vi så se, når vi skal andenbehandle.

Når vi sammenligner tekstanmærkningerne til finansloven med de 3 pct., som ministeren her har offentliggjort at man forventer lønudviklingen skal stige, tager man tekstanmærkning nr. 62 og ser i finansloven, så står der, at den regulering, der skal ske af overførselsindkomsterne af 1. juli 1988's gældende satser, 1. juli 1989 skal være 2,5 pct. Altså, den regulering, der skal ske i 1989, skal være 2,5 pct., og man forventer, at lønudviklingen bliver 3 pct.

Når man så samtidig i budgetredegørelsen har fortalt os, at man forventer en prisstigning på 3,3 pct., kunne jeg så ikke få lov til at spørge hr. Kent Kirk: Hvad er det for en gruppe, der ifølge regeringens egne tal får den største reallønsnedgang? Er det dem, der er på arbejdsmarkedet? Eller er det dem på overførselsindkomster, når der er de forskellige regulerings-satser?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Kaj Poulsen, at tidligere i dag kom der et forslag om, at man måske skulle nedsætte et ekspertudvalg, der kunne kigge på alle de tal, som svirrer i luften. Jeg tror, hr. Kaj Poulsen vil være en god kandidat til det pågældende udvalg.

Ivar Hansen (V):

Jeg vil gerne først og fremmest sige om fremgangsmåden, at det heldigvis er sjældent, vi i

[Ivar Hansen]

Folketinget oplever, at en forespørgselsdebat bliver knyttet til første behandling af en række væsentlige love – med det ene formål at få projektet standset, som fru Ebba Strange sagde. Det er dog heldigvis blevet almindelig skik i Folketinget, at en regering og for den sags skyld også en opposition kan få en saglig behandling af sine forslag og initiativer. Jeg tænker herunder på almindelig udvalgsbehandling og behandling i folketingsalen.

Men nu er forespørgslen rejst, og debatten har efterhånden været nogle timer. Jeg tror, det bliver svært at føje nye synspunkter og argumenter til, hvad der allerede er sagt.

Derfor vil jeg gerne henvise til, hvad mit partis ordfører allerede har bragt frem af argumenter for gennemførelsen af den lovgivning, der her er fremsat forslag til. Jeg vil gerne takke de ministre, der har fremsat de tre lovforslag – i særlig grad finansministeren – for den udmærkede redegørelse og for de kontante svar, der er givet på de påstande, der er rejst fra oppositionens side. Jeg vil også gerne takke statsministeren for det udmærkede svar, der er givet på denne forespørgsel.

Der er rejst forskellige spørgsmål i eftermiddagens løb. Hvis jeg kort skulle summere op, ville jeg gerne knytte an til det, som fru Mimi Jakobsen sagde på et tidspunkt i eftermiddag. Fru Mimi Jakobsen sagde: Hvad er årsagen til alt det her? Er der nogen særlig baggrund for det? Hvorfor dog? Vi skriver jo ikke 1982 længere, hvor vi overtog det kæmpemæssige underskud osv., hvorfor så den lovgivning? Er der grund til det?

Hertil mener jeg at svaret er: Ja, det er der i høj grad grund til. Årsag nr. 1 er selvfølgelig den skævhed i udviklingen løn- og indkomstmæssigt, der nu er udsigt til i de kommende år. Det er selvfølgelig aldeles uacceptabelt, at folk, der er i job, kan se, at indkomstudviklingen følger en helt anderledes kurve for dem, der på en eller anden måde lever af pension. Man kan heller ikke se bort fra, at en sådan udvikling vil have en betydelig indflydelse på eksempelvis væglidningen. Det ville af mange andre grunde være helt uacceptabelt.

En anden væsentlig grund til, at det er nødvendigt, er selvfølgelig, hvad der også er blevet nævnt flere gange, den stærke vækst. Det drejer sig om et samlet beløb på over halvdelen af statens budget. Et parti i Folketinget, der vil gøre

sig håb om at få indflydelse på udviklingen og tage sig af de reelle økonomiske problemer, vi har her i landet, kan ikke forholde sig passiv til disse ting og lade, som om det ikke er noget problem og se væk fra det og sige, at alt, hvad der skal ske af reduktioner og besparelser, må ske på den anden halvdel af statsbudgettet, som er en faldende andel i øvrigt.

Så er der selvfølgelig den almindelige økonomiske situation, hvor vi skal gøre en kraftanstrengelse hvert år alene for at standse den automatiske vækst, der er i de offentlige udgifter. Man kan da ikke bare forholde sig, som om problemet ikke eksisterer.

Er der kommet noget ud af den forhandling, vi har haft i eftermiddag, eller er den bare spildt?

Vi må selvfølgelig tage til efterretning, at der ikke umiddelbart er flertal i Folketinget for det lovindgreb, regeringen har fremsat forslag til. Det må vi selvfølgelig som regeringsparti notere. Men jeg finder da anledning til at gøre opmærksom på, hvad der har været hensigten med dette initiativ. Det har været, som statsministeren just klart har sagt, at med det indgreb, der her er foreslået i form af de tre lovforslag, der er fremsat, kommer realindkomstudviklingen for pensionister og arbejdsløse til at forløbe mere parallelt med lønudviklingen på arbejdsmarkedet.

Nu er der så blevet fremsat et dagsordensforslag af hr. Nyrup Rasmussen. Dette dagsordensforslag fastslår for det første, at der ikke kan skabes flertal for regeringens lovforslag, som de foreligger nu, og det er just det, jeg har sagt: det må vi tage til efterretning.

Men hr. Nyrup Rasmussen siger så også, at man opfordrer regeringen til at udarbejde forslag til en fremtidig regulering af alle overførselsindkomster i takt med årslønsudviklingen for de beskæftigede. Og det har jo strengt taget været hovedformålet med det initiativ, regeringen har taget, nemlig at sikre en mere ligelig udvikling i indkomsterne for disse to grupper af mennesker i vores samfund. Derfor tillader jeg mig at sige her i slutningen af denne debat, at denne eftermiddag måske ikke har været ganske formålsløs. Det kan vi da så kun udtrykke en vis tilfredshed med.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

[Lykketoff]

Jeg synes nu, det lyder, som om det stort set har været formålsløst i forhold til det at give hr. Ivar Hansen en forståelse af, hvad det i virkeligheden har drejet sig om her i eftermiddag. Der er ikke noget af det, der er sivet ind.

Det, der fra socialdemokratisk side har været hovedpunktet i diskussionen i eftermiddag, har været at påvise, at al den snak om, at overførselsindkomsterne i almindelighed var ved at løbe fra lønudviklingen, var forkert, og at det eneste, der har peget i den retning, er den beslutning, som hr. Ivar Hansens parti sammen med Socialdemokratiet med åbne øjne tog i december 1987, da vi havde konstateret, at det var forudsætningsen for at blive enige om finansloven, og da vi havde påvist, at dagpengemodtagere, efterlønnere m.fl. var kommet bagud – endda meget bagud – for lønudviklingen som følge af den borgerlige regerings politik i de forudgående år.

Hvis disse forslag var blevet gennemført, hr. Ivar Hansen, så havde det været en udhuling af en aftale, af et reelt løft, som vi med åbne øjne var enige om at gennemføre. Derfor skal de forslag afvises. Men det er ikke i uoverensstemmelse med, at man fremtidig har en automatisk regulering. Den kan følge lønudviklingen, den kan følge prisudviklingen; det er i øvrigt stort set ligegyldigt, hvis man ser det over længere perioder.

Dohrmann (FP):

I betragtning af at de sager, vi her taler om, just har været til første behandling, vil jeg godt nok sige, at denne forespørgselsdebat forekommer temmelig overflødig. Rent ud sagt er det næsten udelukkende gentagelser af det, der blev sagt ved førstebehandlingerne, vi hører nu, og derfor burde SF naturligvis, som hele udviklingen skred frem, have trukket den forespørgselsdebat, men o.k., nu finder den sted, og så deltager vi naturligvis.

Det giver mig anledning til at sige om lovforslagene og forespørgselsens indhold, at det jo er meget usædvanligt – jeg erindrer i hvert fald ikke tidligere at have oplevet det – at en regering bærer sig så kluntet ad, som tilfældet har været med fremsættelsen af forslagene. Man må naturligvis spørge sig selv, hvad der egentlig er hensigten. Er det regeringens reelle hensigt at få disse ting gennemført, eller er det et taktisk spil, regeringen driver, fordi der kommer nogle

forhandlinger om en junipakke og der snart kommer en finanslov, som der også skal forhandles om?

Foreløbig tror jeg på, at det er så som så med viljen til at få forslagene gennemført, men at taktikken har været i højsædet. Regeringen læser jo også gallup, og vi kender jo regeringens indstilling til Socialdemokratiet, altså dens lyst til at indgå forlig med Socialdemokratiet. Der er jo næsten ikke et område, hvor man ikke har lange politiske diskussioner og blæser det op i pressen, og så ender det sluttelig med, at man indgår et forlig med Socialdemokratiet. Og det har jeg desværre en lille mistanke om også er hensigten med de foreliggende forslag.

Regeringspartierne kender vores indstilling til folkepensionisterne og til folkepensionens størrelse. Regeringen ved, vi gentagne gange har foreslået, at pensionisterne skal have deres forhold forbedret, og på trods af det fremsætter regeringen et forslag, som den udmærket ved der vil være flertal imod. En sådan adfærd giver naturligvis anledning til spekulationer.

Derfor frygter jeg – jeg håber ikke, jeg har ret, men jeg frygter det – at det, der er lagt op til nu, er alle tiders bunkebryllup igen mellem regeringen og Socialdemokratiet. Det skinner jo egentlig ret så tydeligt igennem med hr. Nyrup Rasmussens dagsordensforslag, som, uden at det er sagt direkte, alligevel har fået anerkennende nik både fra hr. Kent Kirk og fra hr. Ivar Hansen.

Så må man naturligvis spørge sig selv: Kan der komme noget godt ud af det? Det tvivler vi meget, meget stærkt på. Vi har indgået mange forlig med både den tidligere og også lidt med den nuværende regering, og hver eneste gang har vor deltagelse været ensbetydende med, at der skulle skaffes nogle penge til huse, der skulle skæres ned på nogle udgifter, fordi vi skulle have orden i økonomien. Og hver eneste gang man så har indgået forlig med Socialdemokratiet, er regeringen gået ud og har solgt det hele væk igen. Derfor befinder vi os i den situation, at det fortsat går den skrupforkerte vej.

Nu ville det have klædt regeringen, hvis det virkelig var sådan, at den var kommet med nogle forslag, som ville have skåret ned på de offentlige udgifter inden for nogle områder, hvor vi ganske rigtigt bruger for mange penge. Men vi synes mildest talt, det er uanstændigt, at man truer nogle af de svageste grupper i vores sam-

[Dohrmann]

fund, nemlig folkepensionisterne, med, at nu skal de altså have fjernet deres automatiske reguleringer osv. Det er ganske enkelt en hån mod dem, der har bygget hele vores velfærds-samfund op.

Meget kunne have været undskyldt, hvis man havde skåret ned over hele linien. Vi havde f.eks. forleden et forslag til afstemning, som blev forkastet, om, at folketingsmedlemmer gik foran med en lønreduktion på 20 pct. Dér ville det have klædt regeringen – det kan godt være, den er uenig i de 20 pct. – om den havde sagt: Nu går Folketingets medlemmer, ministre og borgmestre, og hvem vi ellers har, foran med i det mindste 10 pct.! Det ser vi ikke. Man tager de ganske almindelige folkepensionister; de skal have et hak i tuden.

Jeg tror egentlig, at mange af vores ældre medborgere har den indstilling, at hvis det var sådan, at det kunne nytte noget, ville mange af dem gerne være med til det. Men vi ved jo alle sammen, at selv om det dårlige forslag skulle blive vedtaget, ville det ikke hjælpe et hak, for dagen efter at man eventuelt har fået sådan et forslag vedtaget, vil man fare ud og enten bruge nogle flere penge på kulturområdet eller give noget mere i bistandshjælp. Man ville måske sørge for, at der kom nogle flere udenlandske familiesammenføringer i Danmark. Man ville invitere nogle flere flygtninge, og dermed ville situationen ikke blive det mindste bedre, end den er i dag.

Derfor er det, regeringen har foreslået, uden sammenhæng. Det er, tror jeg, et taktisk spil, man udfører, fordi man savner et alibi for at indgå et meget stort bunkebryllup med Socialdemokratiet senere på sommeren.

Der skal ikke herske tvivl om, at vi vil stemme nej til forslaget om folkepensionen, såfremt det skulle komme frem til en endelig afstemning. Men vi henstiller da til regeringen, at de andre områder, som også er foreslået, bliver inddraget i nogle forhandlinger, som vi forhåbentlig får mulighed for at deltage i. Og dér vil vi være særdeles imødekommende med henblik på at skaffe dækning for de skattelettelser, man har talt så meget om, men som vi endnu ikke har set skyggen af forslag om.

Jeg vil gerne for at gøre dette helt klart fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget udtaler, at det er mere rimeligt at give vore egne pensionister en rimelig pension end at bruge pengene til tvivlsomme ulandsprojekter, såkaldte flygtninge og udenlandske familiesammenføringer, går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«
(Dagsordensforslag nr. D 44).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår nu i forhandlingen.

Marianne Jelved (RV):

Jeg kan så meddele, at den sidstnævnte dagsorden kan Det Radikale Venstre ikke gå ind for.

Bag planer, overvejelser, hos en regering, hos et parti, ligger der selvfølgelig nogle mål, og så viser det sig altid, at det er svært at nå de mål. Der er forhindringer, problemer, undervejs, og så må man i gang med den store øvelse at finde nogle mulige midler til at fjerne forhindringerne, så man kan nå målet. Og dernæst må man jo kunne tælle til 90.

Det Radikale Venstre har en overordnet målsætning for sit arbejde her i Folketinget, som i korthed går ud på, at vi gerne vil kunne aflevere et godt samfund til næste generation, og det vil sige et samfund, der i det mindste er menneskeligt, økologisk og økonomisk i balance. Det er vores store ønske, at man kunne samles om at gøre det til en folkelig sag.

Der er mange problemer, mange forhindringer, der skal ryddes af vejen, før vi når det mål. Bl.a. skal vi have orden på landets økonomiske problemer – betalingsbalance, gældsætning, arbejdsløshedsproblemer og mange andre. Og det er jo problemer, som alle partier i realiteten er enige om skal ryddes af vejen, for at vi kan få et samfund, vi kan være tilfredse med, og som vi med en vis stolthed kan aflevere til vores børn og børnebørn.

Et af midlerne er åbenbart – det er der mange der har sagt også i dag – at vi skal skabe vækst og kvalitet i eksporten, forbedre konkurrenceevnen.

Nu er det jo sådan, at ord ikke altid virker som »Sesam, Sesam, luk dig op«, og i virkelighedens verden hænger tingene sammen på en anden måde, end man engang imellem kan få indtryk af, når man lytter til debatten i Folke-

[Marianne Jelved]

tinget – her tænker jeg ikke specielt på debatten i dag.

Konkurrenceevnen er jo afhængig af mange ting, bl.a. af lønomkostningerne, som igen hænger sammen med skattetrykket, fordi et øget skattetryk fører til øgede lønkrav. Det er ganske forståeligt og acceptabelt, det skal ingen klandres for. Og skattetrykket bestemmes også i det eventyr, vi bevæger os i her i Danmark, af de offentlige udgifter, i alt fald hvis man ikke vil låne for at dække de offentlige udgifter; og det vil Det Radikale Venstre ikke mere.

Dagens forespørgsel drejer sig om dele af de offentlige udgifter, og efter vores opfattelse har vi nogle alvorlige strukturproblemer i de offentlige udgifter i dette land. Vi plejer at anskueliggøre disse problemer, når vi taler med vores tillidsfolk og vælgere – som vi har en del af endnu (*Muntherhed*) – med, at man kan dele statsbudgettet ind i tre hovedområder for at anskueliggøre, hvad problemets karakter og omfang er.

Renteudgifterne er på ca. 51 mia. kr. Dem kommer vi ikke uden om, og de stiger støt og jævnt.

Så har vi en anden bunke, vi kalder drift og anlæg i statens regi, hele det store bureaukratiske system. Det er på ca. 49 mia. kr., og det stiger også, selv om vi i mange år i Det radikale Venstre har bestræbt os på at være med til at spare netop på disse områder.

Endelig er der den tredje store bunke, nemlig overførselsindkomsterne, som er på ca. 120-121 mia. kr., og de stiger også.

Dermed stiger de offentlige udgifter og skattetrykket, og det dur bare ikke. Og det kan også unge mennesker i dette land forstå.

Sådan som udviklingen ser ud, beslægtlægger overførslerne – det er det, der er emnet for forespørgslen i dag, og det er derfor, jeg koncentrerer mig om den del af problemet – en relativt større og større andel af statsbudgettet, og dette problem løses ikke alene ved gode viljer og heller ikke alene ved større og større indtægter.

Det løses heller ikke alene ved at afskaffe arbejdsløsheden, selv om en afskaffelse af arbejdsløsheden vil hjælpe gevaldigt meget på problemet, det skal jeg gerne indrømme. Og det ville vi gerne have som en målsætning også i Det Radikale Venstre. Men det løser altså ikke dagens eller årets eller næste års eller næste års eller næste års problemer med de offentlige ud-

gifter. Det vil jeg gerne sige også til Socialdemokratiet, selv om jeg deler deres ønske om at afskaffe arbejdsløsheden, og det tror jeg vi alle sammen gør herinde. Vi kan bare ikke bruge det som et sesamord i dag. Men vi kan have det som en målsætning og arbejde efter det, og det vil hjælpe på løsningen af problemerne, det medgiver jeg.

Vi er i en ubehagelig og vanskelig overgangsperiode, og det er en periode, som tager mange år, hvor der er ét økonomisk middel, som dette Folketing har haft meget vanskeligt ved at tage i anvendelse, nemlig stædighed og vedholdenhed. Vi er meget tilbøjelige til at slække på kravene til os selv, når det begynder at gå i den rigtige retning. Dette ønsker Det Radikale Venstre ikke at medvirke til. Vi har som overskrift, at nu handler det om stædighed og vedholdenhed, og det handler om, at det private forbrug skal holdes i ro.

Skattestrukturen står over for nogle ændringer. Der skal findes løsninger på problemer i den offentlige udgiftsstruktur, og uanset hvilken regering, uanset hvilket parti der ønsker at medvirke til løsning af disse problemer, må man forholde sig til alle de problemer, jeg har nævnt – og flere endnu, selvfølgelig – men i hvert fald dem.

Jeg skal slutte med at sige, at det på en måde har været ret så lærerigt at følge dagens debat. Jeg har siddet i salen, lige siden Folketingets møde åbnede i dag. Det har svirret med tal, statistikker, signalord og stærke markeringer. Og alligevel synes jeg, det ender næsten, som det burde. Det viser sig jo til slut, at Socialdemokratiet er enig med Det Radikale Venstre og med regeringen i, at vi skal finde en løsning på reguleringen af overførselsindkomsterne, og det synes jeg var en god slutning på denne dag.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg ved ikke, hvordan fru Marianne Jelved har det ved at gøre sig klart, at det parti, der rent faktisk har taget initiativet til at standse regeringens forsøg på at undgå, at der bliver ubetalt forhøjede ydelser pr. 1. juli i år til pensionister, til arbejdsløse og til efterlønnere, var Socialdemokratiet. Og den dagsorden, der nu foreligger fra Socialdemokratiet – i godt samarbejde med SF, det vil jeg gerne sige helt klart og ligeud – indebærer, som fru Marianne Jelved ved, at folk får deres penge.

[Nyrup Rasmussen]

Den indebærer dernæst, at Fremskridtspartiets mulige overvejelser om at se mere positivt på pensionisternes fremtid end på de arbejdsløses også er en saga blot. Den risiko, der en overgang forelå for, at der kunne dannes et flertal i Folketinget for at bevare pensionisternes reguleringsmekanismer, men fjerne de arbejdsløses, er også udelukket.

Det tredje er mere på det principielle plan. Jeg forstår ikke fru Marianne Jelveds sammenblanding af begreber som renteudgifter, overførsler og drifts- og anlægsbudget. Tag bare et eksempel: Hvis antallet af arbejdsløse stiger her i landet, så stiger det offentliges udgifter til arbejdsløshedsdagpenge naturligvis. Jamen fru Marianne Jelved, i den situation skal vi da ikke gennemføre nye nedskæringer på dagpenge. Det ville jo virke forøgende på antallet af arbejdsløse. Det ville virke som en såkaldt finanspolitisk stramning og dermed forøge arbejdsløsheden yderligere. Vi skal da heller ikke udskrive flere skatter, fordi overførselsindkomsterne stiger i den situation.

Kort sagt beder jeg om, at vi, også når det gælder det offentliges udgifter, skelner mellem, hvad det er for en type udgifter, vi har med at gøre, og forstår grundlæggende – som vi jo godt ved med hinanden – at vejen til at sikre rimelige levefodsvilkår også for de arbejdsløse er den indsats, som bl.a. er indeholdt i Socialdemokratiets oplæg »Gang i 90'erne«, når det gælder den økonomiske politik.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg bilder mig ind, at jeg har forstået, at Socialdemokratiet også har kunnet tælle til 90 og kan konstatere, at der ikke er flertal for regeringens forslag. Og dermed udbetales de penge, som der hele tiden har været regnet med, pr. 1. juli.

Jamen jeg bliver jo nøjsom, når jeg sidder i et parti med 10 mandater og i en regering, som er en mindretalsregering, og jeg konstaterede bare, at det var fint, at vi er nået til en slutning på dagens debat, som viser, at der er flere end Det Radikale Venstre og regeringen, der er klar over, at der skal findes en løsning på overførselsindkomsternes regulering fremefter. Det kvitterede jeg for, og hvis det blev misforstået, beklager jeg det.

Jeg har også forstået, at Socialdemokratiet skelner mellem typer af udgifter. Den diskussion har jeg overhovedet ikke spor imod at deltage i, men jeg har bare ét problem, og det er ikke Socialdemokratiets problem så meget, som det er mit: jeg sidder i en regering og vedkender mig en finanslovsaftale, og den skal jo ende med et bestemt facit. Det er mit problem, og det er det, jeg forholder mig til, og det er det, regeringen i øvrigt forholder sig til med de forslag, der er til behandling i dag.

I øvrigt er det mit indtryk, at Det Radikale Venstre ville forholde sig til det problem på samme måde, uanset om partiet sad i regering eller var udenfor.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg vil gerne spørge hr. Nyrup Rasmussen, om det sidste, han sagde, skal forstås således, at såfremt det socialdemokratiske dagsordensforslag bliver vedtaget, tolker hr. Nyrup Rasmussen det på den måde, at regeringen stort set er stavnsbundet på alle disse områder, således at regeringen ikke på nogen som helst måde – uden at der er tale om, jeg ved ikke, om man kan sige forligsbrud eller noget i den retning – kan foretage sig nogen ting, som ikke ligger inden for de rammer, der er nævnt i dagsordensforslaget.

Bekræfter hr. Nyrup Rasmussen det, har regeringen jo faktisk stavnsbundet sig selv, og Socialdemokratiet vil vel fremover optræde som en slags væрге for regeringen, hvis det er således, at man har bundet sig på alle disse mange områder. Det vil jeg egentlig godt høre hr. Nyrup Rasmussens syn på.

Duetoft (CD):

Fru Mimi Jakobsen har tidligere i dag på en både klar og dygtig måde redegjort for CD's synspunkter på disse områder, så jeg skal ikke forlænge debatten yderligere, kun sige, at vi stemmer for det socialdemokratiske dagsordensforslag.

Samtidig vil jeg sige, at vi naturligvis er meget stærke modstandere af Fremskridtspartiets, mest fordi Fremskridtspartiets dagsordensforslag på en utrolig usmagelig måde sætter svage grupper op mod hinanden.

Hvad bilder man sig egentlig ind – i en debat om bl.a. danske pensionister at begynde at ind-

[Duetoft]

drage flygtningepolitikken og dermed begynde at skabe det forhold i dette land, at to svage grupper skal spilles ud mod hinanden? Eller ulandshjælpen for den sags skyld. Hvad er det for en underlig sammenblanding af tingene, der kun har et eneste formål, og det er at polarisere? Det er at sørge for, at den lille gule misundelse skal blomstre i Danmark igen. Det, man nu vil have, er, at folk rundt omkring i dette land skal sidde og sige: Ja, hvis de flygtninge nu ikke var her, eller hvis den ulandshjælp nu ikke var der, så fik vi det nok bedre.

Det er i den grad at føre politik på et niveau, der burde være Folketinget aldeles uværdigt.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg synes, det er en forstandig dagsorden, hr. Nyrup Rasmussen har foreslået, og den vil vi med glæde tilslutte os. Vi synes ikke, det var forstandigt af regeringen at komme med sit isolerede udspil med de to lovforslag nr. L 243 og L 244, idet man ikke så dem i sammenhæng med den store økonomiske plan, som man har bebudet i flere måneder.

Men det forstår jeg at regeringen nu har erkendt, og at regeringen er indstillet på at se tingene i en sammenhæng: »udarbejde forslag til en fremtidig regulering af alle overførselsindkomster i takt med årslønsudviklingen for de beskæftigede.«

Den sammenhæng er for os væsentlig, men samtidig må vi i arbejdet med den store økonomiske plan se på en række mekanismer, og dér er det utrolig vigtigt, at vi har en sådan uddannelses- og investeringspolitik, at flere kommer i arbejde, så vi ad den vej får formindsket overførselsudgifterne. Det er jo netop den konstruktive vej, at skaffe ledige i arbejde, så vi på den måde får brug for færre overførselsudgifter.

Hr. Nyrup Rasmussen nævnte, at det en overgang skulle have set ud, som om man ville bevare en stigning for pensionisterne, men ikke nødvendigvis for de arbejdsløse. Jeg ved ikke, hvad der fik hr. Nyrup Rasmussen til at sige det. Vi har i hvert fald fra Kristeligt Folkepartis side hele tiden sagt, at der måtte være tale om en ligelig behandling. Vi har ikke skilt den ene gruppe ud fra den anden.

Så må jeg sige om Fremskridtspartiets dagsorden, at den lugter af hetz. Den lugter af at score nogle billige point på en højst usympatisk

måde. Det vil vi under ingen omstændigheder være med til.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg skal bare sige til hr. Duetoft, at de, der bringer debatten ned på et uanstændigt niveau, er folk af hr. Duetofts kaliber, som er villige til at sælge deres gamle bedstemor og eventuelt også skære ned i hendes pension og så invitere fuldstændig fremmede mennesker til landet.

Det er, som om man i CD har den opfattelse, at pengene kan bruges flere gange. Vi har set, hvordan vi år efter år har stiftet gæld og gæld og atter gæld. De, der har bygget samfundet op, det er dem, der er folkepensionister i dag, og vi skylder først og fremmest de mennesker en anstændig behandling i stedet for at komme og invitere alle mulige fremmede hertil, som kun gør en eneste ting, nemlig bruger løs af de penge, som vi låner i udlandet. Det er det, der er tale om.

Hvem der er uanstændig i dette spørgsmål, jamen o.k., det lader vi vælgerne afgøre. Men jeg synes, der er temmelig meget, der tyder på, at vælgerne er mere enige med Fremskridtspartiet, end de er med hr. Duetoft i dette spørgsmål. Og hvis der skulle herske tvivl om det, kunne man jo f.eks. lade spørgsmålet gå ud til folkeafstemning.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Hvis man taler til den gule misundelse eller til svinehunden i mennesker, rammer man nok en befolkningsgruppe, og det kan godt være, man ved et enkelt valg kan få deres stemmer, og det satser Fremskridtspartiet åbnbart ganske hårdt på.

Vi er ikke uenige i, at man er nødt til i et statsbudget at prioritere udgifterne. Men vi er uenige i, at man skal sætte den ene befolkningsgruppe over for den anden og skabe en hadstemning i det danske samfund. Og det er det, Fremskridtspartiet er i gang med ved simpelt hen at spille bold mellem de svage grupper og dermed bilde dem ind, at det er det, de andre får, der er skyld i, at de selv må lide afsavn. Det er det, Fremskridtspartiet lægger op til. Det er en polarisering, og det er en hadfornemmelse, som bliver skabt i et samfund, der ellers har væ-

[Duetoft]

ret stabilt. Men den stabilitet gik åbenbart fløjten, da Fremskridtspartiet kom herind og skulle tale til de laveste instinkter i folk.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg tror, jeg kan svare forholdsvis kort. Det manglede også bare andet, siden Folketinget har diskuteret dette problemområde siden i formiddags.

Hr. Nyrup Rasmussen havde det synspunkt, at den forudgående lange debat har skabt nogen afklaring, og det er jo altid glædeligt. I hvert fald har den gjort det på ét punkt. Hr. Nyrup Rasmussen siger, at Socialdemokratiet anlægger den vurdering, at i perioden fra 1982 til 1988 er spændet mellem dagpenge og løn vokset, og den vurdering slutter jeg mig til. Herom hersker ingen tvivl. Vi har stadig en af verdens bedste dagpengedækninger, men spændvidden er i dag større, end den var i 1982. Det er bevidst. Det har regeringen ønsket, og det har regeringen kunnet skaffe flertal for her i Folketinget. Vi mener, det var en klog politik, men det kan man selvfølgelig være uenig om, og det er vi uenige om.

Debatten i dag drejer sig om noget andet, den drejer sig om de kommende år. Det er karakteristisk, at Socialdemokratiet beskæftiger sig med fortiden og vi ser fremad.

Det drejer sig om, hvad vi kan vente af lønudviklingen i de næste to år, i overenskomstperioden. Det er udgangspunktet for de lovforslag, som er fremsat. Og beregningerne peger jo altså på, at pensionister formentlig vil få en realindkomstfremgang på 1-2 pct.

Heroverfor står, at lønmodtagerne formentlig vil opleve en svag reallønstilbagegang – man siger ca. 1 pct. – og dagpengemodtagerne vil få et mindre fald i reallønnen end lønmodtagerne. Sådan ser det ud.

Jeg fastholder, at det er fornuftig politik at lægge an til, at udviklingen, når vi taler om realindkomst for overførselsindkomstmotagerne, forløber nogenlunde parallelt med udviklingen på lønmodtagerområdet.

Så siger hr. Nyrup Rasmussen, og det kommer ikke bag på mig, at han ikke har hørt en eneste lønmodtager forlange, at overførselsindkomsterne ikke må stige mere end lønningerne i de næste to år.

Nu ved jeg ikke, hvor mange lønmodtagere hr. Nyrup Rasmussen har haft stunder at møde

og tale med, men det kan jo ikke forundre, at når man sådan snakker med lønmodtagere, så møder man nok ikke nogen af dem, som udtrykkeligt gør én opmærksom på, at de skulle forlange, at overførselsindkomsterne ligger på linje med lønningerne; det kan jeg da godt forstå. Jeg kan også godt forstå, at fagforeningsledere ikke lægger vægt på at fremhæve det. Men alligevel, hvis vi gennem en årrække kom til at opleve, at overførselsindkomsterne steg kraftigere end lønningerne, så er jeg ikke et øjeblik i tvivl om, at det ville blive en inspirator for uønsket lønglidning. Det er vigtigt, at der er harmoni på de forskellige indkomstområder, og det mener jeg regeringens forslag vil sikre.

Så vil jeg sige til sidst, at efter min opfattelse indtager Socialdemokratiet i dag et standpunkt, partiet ikke ville kunne have, hvis partiet var i regering. Det er nok også derfor, de ikke er det og heller ikke bliver det en tid fremover.

Jeg vil blot sige om dagsordenen, at den fastslår jo, at der ikke for tiden her i Folketinget er et flertal bag regeringens to lovforslag. I dette er intet overraskende. Det vidste vi jo nok alle, før debatten tog sin begyndelse i morges.

Derefter siger dagsordenen, at der kan forhandles om indførelsen af en ordning, som, når vi snakker regulering, tager udgangspunkt i indkomstudviklingen, årslønningerne, og det synes regeringen er fornuftigt. Det er principielt det samme sigte, vi har sat fokus på med vore to lovforslag.

Når dagsordenen vedtages, betyder det, at dette problemområde stadig er på den politiske dagsorden og er et væsentligt tema at drøfte i de kommende måneder, og ud fra det synspunkt vil jeg opfordre til, at også regeringspartierne folketingsgrupper stemmer for dagsordenen. Der er ingen grund til andet. Så har vi her et forhandlingstema, som vi roligt og sagligt og grundigt kan tage fat på, når øjeblikket er inde.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Jeg forstår på statsministeren, at regeringen også vil stemme for den foreslåede dagsorden, og derfor føler jeg anledning til at få afklaret, hvor langt regeringen efter statsministerens mening vil være bundet af den dagsorden. Det, jeg tænker på, er, at jeg var ordfører tidligere på dagen i spørgsmålet om ændringer af finansloven, altså bl.a. de reguleringer af dagpengesat-

[Behnke]

serne osv., hvor Fremskridtspartiet altså gav sin principielle tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Betyder vedtagelsen af denne dagsorden, at regeringen er bundet til Socialdemokratiet og f.eks. ikke kan forhandle disse spørgsmål med Fremskridtspartiet?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Vedtagelsen af dagsordenen betyder efter min opfattelse, at de partier, som stemmer for den, er indstillet på forhandlinger og fremsættelse til sin tid af forslag, som sikrer, at fremtidig regulering af alle overførselsindkomster sker i takt med årslønsudviklingen for de beskæftigede. Det betyder den, og det er lige præcis, hvad der står i den.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal sige om Fremskridtspartiets dagsorden, at selvfølgelig kan SF ikke stemme for den; det var der vist heller ingen der forventede.

Men jeg vil godt tilslutte mig det, hr. Duetoft sagde. Jeg synes, det er fantastisk, at vi gang på gang i Folketinget skal opleve Fremskridtspartiet hænge andre grupper, der er om muligt endnu svagere end dem, vi i øvrigt har beskæftiget os med i dag, ud, som om det er dem, der er skyld i, at vi har stået med de forslag, vi har i dag.

Man kender forskellen mellem SF's og Fremskridtspartiets flygtninge- og ulandspolitik, og det har vi jo heller ikke tid til at drøfte i dag; men jeg vil på det skarpeste tage afstand fra, at et parti her i Folketinget bærer ved til et bål, der handler om, at det nok er de dér udlændiges skyld, at vi har det så dårligt. Det er det ikke. Det, vi har diskuteret i dag, er rent borgerlig politik, og den ville være kommet frem helt uafhængigt af, hvordan vores ulandspolitik og vores flygtningepolitik her i landet i øvrigt har været.

Jeg er glad for, at det dog stadig væk er sådan, så Fremskridtspartiet er isoleret i sin flygtninge- og ulandspolitik, og jeg er glad for, at det stadig væk kun er et fåtal af den danske befolkning, der bakker op bag den politik, selv om Fremskridtspartiet prøver at appellere med så ufine midler som her i dag. Men det er da i hvert fald let at stemme imod den. Det har ikke givet SF nogen vanskeligheder.

Derimod har jeg selvfølgelig lyttet til debatten om Socialdemokratiets dagsorden og om begrebet årslønsudvikling. Nu siger hr. Ivar Hansen, at det er jo præcis det, regeringen har foreslået. Sådan har jeg nu ikke forstået regeringens forslag, sådan som jeg har lyttet til debatten i dag. Og det skal jeg så ikke gentage, men det er klart, det giver nogle overvejelser af det, vi har snakket om.

Det, der skal ske nu, er, at der skal foregå nogle forhandlinger mellem de partier, der støtter dagsordensforslaget. Sådan har statsministeren udtalt. Vi deltager også gerne, hvis vi stemmer for dagsordenen.

Der har været et problem i dagens løb, og det er, at vi har beskæftiget os med den sidste gruppe af folk på overførselsindkomst, der stadig har en pristalsregulering, og jeg har ikke kunnet – det kan man ikke i løbet af sådan en debat som i dag – finde ud af, om en eventuel årslønsregulering bliver bedre eller dårligere end en dyrtidsregulering. Jeg har hørt Socialdemokratiet sige, at man ville have en årslønsregulering, som var mindst lige så god som den dyrtidsregulering, man har i dag.

Men jeg vil så godt spørge, om Socialdemokratiet i givet fald ville være indstillet på at bevare dele af eller hele pristalsreguleringen, hvis det viser sig, at det kan man ikke. Jeg ved ikke, om man kan. Jeg kan ikke regne det ud her fra talerstolen. Men det betyder meget, at vi fra denne debat i dag kan sige, at i hvert fald Socialdemokratiet og SF vil slås for, at pensionisternes vilkår ikke forringes med vedtagelsen af den dagsorden, som om lidt finder sted.

Nyrup Rasmussen (S):

Til fru Ebba Strange vil jeg sige ganske klart, at hvis Socialdemokratiet ikke sammen med andre partier opnår et tilfredsstillende resultat under de forhandlinger, der måtte komme om udmøntningen af dagsordenen, så kører vi videre med den ordning, vi kender i dag. Det ligger ganske klart.

Det, vi skal tilstræbe, er en ordning for alle, som er mindst lige så god og retfærdig som den, vi kender i dag. Det er vores udgangspunkt, og det holder vi fast i. Dermed håber jeg at have besvaret SF's spørgsmål så klart, som det nu er menneskeligt muligt.

Jeg vil godt slutte med at sige til statsministeren, at jeg forstår godt, statsministeren gør sig umage for at få lagt lidt slør over, hvem det

[Nyrup Rasmussen]

egentlig er, der i dag står med et resultat, der har sikret en given målsætning.

Lad os nu være enige om resultatet, som er, at de arbejdsløse, efterlønerne og pensionisterne får deres penge den 1. juli 1989. Det ville de ikke have fået, hvis regeringens lovforslag var kommet igennem, og det kommer regeringens lovforslag ikke. Og dernæst er resultatet, at vi tilstræber en ensartet ordning for alle på overførselsindkomsterne, og at vi nu går i gang med den saglige vurdering af, hvordan vi kan finde en retfærdig og god ordning.

Jeg vil sige til statsministerens orientering, at jeg taler med en hel del lønmodtagere, herunder også med dansk fagbevægelse, og hvis vi nu holder os til den ene overenskomstaftalepart, så kan jeg forsikre statsministeren om, at det har været den ene overenskomstaftaleparts klare opfattelse, at meningen og resultatet i den stramme indkomstpøolitik, der nu ligger, ikke skulle følges op af en forringelse af de arbejdsløses og pensionisternes levevilkår.

Jeg håber, at vi med denne dagsorden kan finde et flertal, hvad jeg mener at kunne konstatere vi kan. Det er jeg glad for på Socialdemokratiets vegne. Vi har dermed, som jeg sagde det, sikret, at pengene bliver udbetalt, og vi vil gøre, hvad vi kan for at sikre en ny fælles og ensartet ordning, som skaber sikkerhed også fremover for, hvad der er rettigheder på dette vigtige område.

Dohrmann (FP):

Jeg skal bare sige til fru Ebba Strange, at vi hænger aldeles ikke nogen befolkningsgrupper ud, hverken danskere eller udlændinge. Det, vi kritiserer, er naturligvis det folketingsflertal, som har vedtaget de uforstandige og tåbelige love, som i dag er gældende. Jeg tror aldrig, fru Ebba Strange har hørt, at vi har hængt nogen bestemte grupper ud på nogen som helst måde.

Men jeg synes ærlig talt også, at fru Ebba Strange skulle gøre sig fuldstændig klart, at hvis hun bruger 10 mia. kr. eller 20 mia. kr. på flytninge, på ulandsbistand, til oprørsstyrker i Sydamerika, dåsemad, poporkestre, som man sender ud, og hvad man ellers anvender ulandsbistanden til, så mangler der nogle penge, som bl.a. pensionisterne må undvære. Og det er på samme måde med hr. Duetoft.

Pengene kan kun bruges én gang, men den generation, som vi tilhører, er nok så forklæet i modsætning til vores pensionister. De måtte klare sig selv, de skulle gøre en indsats, de måtte knokle fra morgen til aften, og så måtte de

lide afsavn, og det er dem, der har bygget samfundet op. Og så kommer denne generation, og de tror, det hele kommer dryssende ned fra himlen, og at man sådan bruger 10 mia. kr. hist og 20 mia. kr. pist, det synes hverken hr. Duetoft eller fru Ebba Strange gør noget som helst, for vi låner jo bare nogle flere penge i udlandet. Pyt med det, for det bliver jo da næste og næste generation igen, som måske kommer til at tilbagebetale det. Det er desværre holdningen her i landet.

Men hver eneste gang man bruger penge til udlændinge og flytninge, til familiesammenføringer, og hvad det ellers er, så lider vores egne pensionister under det. Det skal stå helt so-leklart.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg ved ikke, hvilken generation hr. Dohrmann tilhører. Jeg ved, jeg er 10 år ældre end han, og det har ikke noget som helst med det at gøre. Det har at gøre med, at værdi er andet end penge. Værdi er også menneskelige værdier, og hvis vi ikke var aktive på den internationale scene og lavede ulandsarbejde og modtog flytninge, så ville vi blive et lille fattigt, isoleret land, som ville isolere os fuldstændig fra verdenssamfundet. Det er en indsnævret, økonomisk måde at betragte statens udgifter på.

Hvis vi behandler de folk ordentligt, som vi tager imod, så kan de blive en kolossal værdi for dette samfund og oven i købet være med til at gøre samfundet rigere, ikke bare menneskeligt, men også økonomisk. Det skulle hr. Dohrmann tænke lidt på.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Der er et gammelt udtryk, der siger: Der er nogle, der er gode til at regne den ud, men det behøver nødvendigvis ikke at betyde, at de er gode til at regne, og det vil jeg godt tage ind i debatten her.

Er hr. Dohrmann ikke klar over, at der er 800.000 pensionister i det her land? Hr. Dohrmann nikker, det ved han altså godt. Det vil sige, for hver én krone vi skal forhøje pensionen, så nærmer vi os 1 mia. kr. Vil hr. Dohrmann og fru Pia Kjærsgaard, og hvem I ellers er, I, der går rundt og siger de her frygtelige ting for at sætte pensionister op imod flytninge, vil I ikke godt sætte jer ned og regne ud,

[Lilli Gyldenkilde]

hvad der bliver brugt af penge på det ene og på det andet? For så vil I se selv ved en simpel udregning, at det vil simpelt hen ikke kunne lade sig gøre at redde pensionisternes gode indtægter, selv hvis vi smed alle de flygtninge ud, der er i det her land.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Dohrmann for en kort bemærkning, og så tror jeg, det nærmer sig afslutningen af debatten.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg skal ikke gå i detaljer med fru Lilli Gyldenkildes regnestykke dér; jeg er sikker på, det var en fortællelse.

Men jeg vil godt sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det har vi da selvfølgelig tænkt på, og vi har tænkt på mange, mange andre ting også i forbindelse med pensionisterne. Vi tænker sandelig også over det, hver eneste gang vi får en henvendelse, hvor en dansk pensionist er blevet skubbet i baggrunden, fordi der lige pludselig er kommet nogle fuldstændig vildfremmede mennesker. Danske pensionister, der har gået og ventet i 10-15 år på at få en bolig, må lige pludselig skubbes helt ned bagest i køen, fordi vi jo er så gode her i Danmark, ikke?

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Nu har diskussionen bredt sig ud over det, der er rimeligt. Fru Lilli Gyldenkilde for den sidste korte bemærkning – og jeg håber ikke, den går på at skubbe flygtninge ud.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil bare sige undskyld, fordi det var jo helt fjollet, at jeg kom til at sige en milliard i stedet for en million, netop når jeg skulle håne dem, der ikke kunne regne. Men da jeg har min humoristiske sans i behold, så bærer jeg også det.

Men jeg vil stadig væk godt appellere til, at det ikke kommer til at stå, som om man kunne hjælpe pensionisterne hele vejen rundt til meget, meget høje indtægter, hvis bare vi sørgede for, at vi blev dette lille fattige land, som ikke havde råd til at tage sig ordentligt af mennesker.

Lad være med altid at sparke nedad! Det kan i hvert fald give bagslag, og det håber jeg det gør for Fremskridtspartiet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 43 af Nyrup Rasmussen (S) (se foran) vedtoges med 108 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD og KRF) mod 15 (FP).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 44 af Dohrmann (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der foretaget ændringer i følgende udvalg:

Boligudvalget (18/5 89):

Udtræder: Bollmann (CD)

Nyt medl.: Bente Juncker (CD)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 19. maj 1989, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.20